

Aktuální výskyt škodlivých organismů a metodická doporučení v ochraně chmele k 05.06. 2012

Peronospora chmelová

Podle krátkodobé prognózy výskytu této choroby nejsou splněny podmínky pro růst a vývoj peronosporového mycelia (viz přiložené tabulky a grafy). Nicméně, stávající deštivý charakter počasí s ohledem na předpověď pro následující období (vit nárůst indexu PE počasí v posledních dnech) zvyšuje infekční tlak peronospory. Výskyt primární infekce lze dosud na většině lokalit hodnotit jako všeobecně střední. S ohledem na tento stav je tudíž nezbytné věnovat tomuto patogenu maximální pozornost a doporučujeme tudíž provést ošetření především na chmelnicích, kde byly pozorovány nyní či před přiorávkou klasovité výhony. Realizace tohoto ošetření je důležitá i vzhledem k tomu, že v letošním roce nelze použít systémové fungicidy **Ridomil Gold Combi Pepite** a **Pergado F** a spektrum použitelných systémových fungicidů je tudíž zúžené.

První ošetření proti sekundární infekci (termín 06.-15.06. 2012) je možno vynechat na chmelnicích, kde se v letošním jarním období klasovité výhony nevyskytovaly či kde jejich výskyt byl pouze ojedinělý. Jedná se především o chmelnice osázené odrůdou ŽPČ, tzv. „klasikou“, tj. nemající původ z meristémových kultur.

V souvislosti s tím připomínáme omezení týkající se přípravků firmy Syngenta pro letošním sezónu, které je důsledkem zjištění captanu ve folpetu, který je součástí přípravků **Ridomil Gold Combi Pepite** a **Pergado F**. **Až do odvolání je tudíž nepřijatelné tyto přípravky v ochraně chmele proti peronospoře v letošním roce použít!!!** V současné době probíhají jednání ohledně udržení přípravku Ridomil Gold Combi Pepite v registru v sousedním Německu. Výsledek bude relevantní rovněž pro pěstitele v ČR.

Jako náhradu doporučujeme v rámci fungicidních sledů použít buď fungicid **Ortiva** (dávkování dle metodiky), nebo **Aliette Bordeaux** v 0,4 – 0,5% konc. V případě zjištění příznaků peronospory ve chmelnici je vhodné využít kurativního účinku přípravku **Curzate K** v 0,3% konc.

Na chmelnicích s **alternativním způsobem ochrany**, spočívajícím v použití PK hnojiva **Farm-Fos 44** (fosforitan draselný s obsahem 32% P₂O₅ a 29% K₂O), jehož aplikací se zvyšuje **přirozená odolnost rostlin k houbovým patogenům**, provedeme, pokud dosud nebylo učiněno, ošetření na list. FarmFos aplikujeme v dávce 3,0 l/ha v kombinaci s hořkou solí a **Kuprikolem 250 SC** (5,0 l/ha). Na chmelnicích s vyšším výskytem klasovitých výhonů, použijeme namísto Kuprikolu 250 SC přípravek **Curzate K** v dávce 2,0 l/ha. Doporučený objem aplikační tekutiny činí dle aktuálního vzrůstu 1000 - 1500 l/ha.

Sviluška chmelová

Až do počátku nedávného ochlazení byl charakter počasí optimální pro vývoj **svilušky chmelové**, která se objevila na mnoha chmelnicích. Proto bylo již v minulé aktualitě doporučeno na chmelnicích, kde bude kritické číslo (5 svilušek na list ve spodních listových patrech) dosaženo, neprodleně provést ošetření akaricidem **Nissorun 10 WP** v 0,05% konc.

Mšice chmelová

Počátek přeletu okřídlených forem **mšice chmelové** z primárních hostitelských rostlin rodu *Prunus* na chmel byl v letošním roce zaznamenán v závislosti na nadmořské výšce a konkrétní lokalitě nejčastěji v průběhu druhé dekády měsíce května. Na některých chmelnicích byly zjištěny první mšice již dokonce v první květnové dekádě. Nicméně, až s příchodem teplé periody cca před 2 týdny jsem evidovali vzrůstající intenzitu přeletu, která je dosud značně variabilní. Na mnoha chmelnicích byl zaznamenán silný až velmi silný přelet okřídlených mšic. V současné době probíhá pátá přeletová vlna. Vzhledem k výraznému ochlazení lze očekávat její protažení ve srovnání se čtvrtou přeletovou vlnou, která díky vysokým teplotám trvala pouze cca týden.

Při pohledu zdola se jeví nejmladší listy v horních patrech chmelových rostlin jako černé, což je způsobeno silným výskytem migrantů *alatae*. Patrné jsou již i četné bezkřídlé samice, které rodí další virginogenní bezkřídlou generaci. Jedná se především o okrajové řady. Proto doporučujeme provést důsledný monitoring a na chmelnicích, kde bude takto silný výskyt zjištěn provést neprodleně ošetření – v případě silného napadení okrajových řadů rámování, v případě silného plošného napadení ošetření celé chmelnice.

Pro tento postřik je vhodné použít aficidy **Teppeki, Confidor 70 WG, Confidor 200 OD, Chess 50 WG**. Přípravek **Mospilan 20 SP** lze použít vzhledem k chybějícím MRL pro Japonsko, USA a SRN výhradně na chmelnicích, z nichž sklizený chmel nebude určen pro exportní účely!!! Na mnoha chmelnicích byly pozorovány četné larvy afidofágních sluněček, především druhu sluněčko sedmítečné *Coccinella septempunctata*. Z dospělců jsou nejčetnější invazní sluněčka *Harmonia axyridis*. Na těchto chmelnicích doporučujeme využít selektivního účinku přípravků Tepeki či Chess 50 WG. Přípravek **Movento 150 OD** vzhledem k významnému vedlejšímu akaricidnímu účinku doporučujeme použít na pozdější ošetření proti mšici chmelové (třetí dekáda června).

Vymírání chmelových rostlin v jarním období 2012

Vzhledem k tomu, že bylo v letošním jarním období na mnoha chmelnicích pozorováno vymírání chmelových babek, věnovali jsme pozornost i tomuto fenoménu. V polovině měsíce května byly na ÚH ve Stekníku, na chmelnici osázené odrudou Bor, odebrány vzorky babek vymírajících rostlin a po předchozí dohodě zaslány dr. Radiškovi do slovinského Žalce, který je pokládán za největšího experta v rámci detekce houbových chorob chmele, mj. pomáhá rovněž německým kolegům z Freisingu při detekování verticilového vadnutí.

Dle jeho názoru je příčinou tohoto vymírání synergický účinek abnormálních povětrnostních podmínek letošní zimy (abnormálně vysoké teploty spojené s náhlým velmi výrazným ochlazením s teplotami hluboko pod bodem mrazu), nedostatečného příjmu některých půdních živin (ve Slovinsku vykazuje v letošním roce řada rostlin příznaky deficitu boru a zinku). K tomu je nezbytné přičíst mechanické poškození rostlin při příčném vláčení chmelnic, zamokření mnohých lokalit v loňském sklizňovém a předsklizňovém období a v neposlední řadě přehnojení mnohých chmelnic dusíkem, které vede k vyšší citlivosti chmelových rostlin především ke komplexu mykóz. To dokládají i výsledky analýz provedené v mykologické laboratoři ve slovinském Žalci, v níž zjistili následné patogeny:

- *Fusarium oxysporum* (sekundární patogen nacházející se ve všech vzorcích)
- *Phoma spp.* (sekundární patogen)
- *Pythium spp.* (sekundární patogen)
- *Pseudoperonospora humuli* (minoritní systémová infekce)

Testy na HSVd (*Humulus stunt viroid*) byly negativní.

Závěr a doporučení:

1. Původci houbových chorob *Fusarium oxysporum*, *Phoma spp.* a *Pythium spp.* patří mezi sekundární patogeny napadající výhradně mechanicky poškozené chmelové babky a nejsou tudíž prvotní příčinou jejich vymírání.

2. Vzhledem k tomu doporučujeme neprovádět nadále příčné vláčení chmelnic a řez provádět v nejvyšší kvalitě, aby se předešlo poškození rostlinných pletiv coby vstupní brány pro výše uvedené sekundární houbové patogeny.

3. Na lokalitách s výskytem vymírajících babek doporučujeme provést odběry vzorků zeminy a poškozených babek a nechat provést rozborů na živiny v ZOL. V souvislosti s tím doporučujeme nepřehnojovat chmelnici dusíkem a aplikovat tuto živinu v optimálním termínu.

4. Na problémových lokalitách doporučujeme provést jejich ošetření v podzimním období a jarním období příštího roku PK hnojivem FarmFos 44 v dávce 3-5 l/ha formou pásového postřiku, které se používá jako účinná alternativní metoda v ochraně chmele proti peronospoře. Jednak tím pomáháme odstranit z babek systémovou infekci peronospory (viz výše uvedené vzorky) a výrazně tak zvýšit jejich odolnost k této hospodářsky významné mykóze a jednak působí preventivně na dosud nenapadených či slabě napadených rostlinách proti komplexu výše uvedených sekundárních houbových patogenů.

PS – obdobné vzorky byly poslány rovněž do mykologické laboratoře VÚRV v Praze – Ruzyni, kde byla provedena kultivace a v nejbližší době budou rovněž determinovány příslušné patogenní houby.

O signalizaci jednotlivých ošetření proti sekundární infekci peronospory chmelové v průběhu sezóny a aktuálním výskytu minoritních škůdců, mšice a svilušky chmelové Vás v letošním roce budeme opět v pravidelných časových intervalech informovat jednak prostřednictvím **Svazu pěstitelů chmele ČR** a jednak na našich webových stránkách: www.chizatec.cz

Vývoj přeletu mšice chmelové z primárních hostitelských rostlin – stav k 02.06. 2012 (**Zdroj: automatické meteorologické stanice SRS**)

Sledovaná událost		SET (°C)	Doksany	Kralovice	Smolnice u Loun	Žatec	Olomouc	Věrovany
2. generace	Počátek přeletu	345	28.4.	30.4.	29.4.	3.5.	30.4.	1.5.
3. generace	Počátek přeletu	485	7.5.	11.5.	10.5.	18.5.	10.5.	12.5.
4. generace	Počátek přeletu	625	21.5.	24.5.	23.5.	28.5.	22.5.	24.5.
5. generace	Počátek přeletu	765	29.5.	-	-	-	31.5.	97 % (2.6.)

Poznámka

2. a 3. generace přeletují pouze v teplotně nadprůměrných rocích. Přelety mohou být nízké nebo nulové, hlavní přelety v teplotně průměrném roce lze očekávat v intervalu SET 695 až 975

Poslední vrchol přeletu při SET 975 se vyskytuje ve všech rocích.

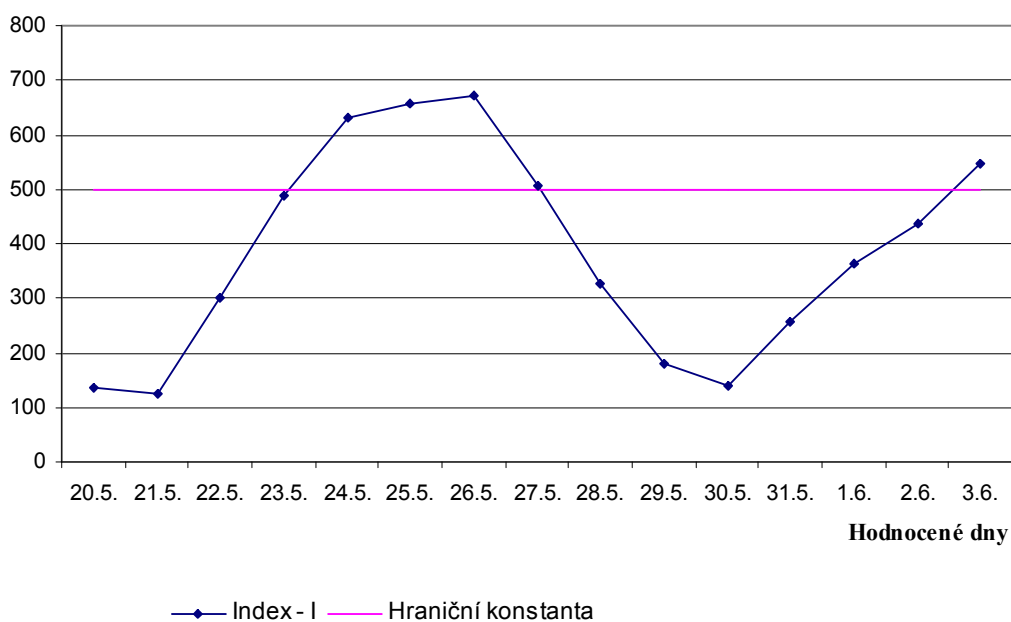
Krátkodobá prognóza peronospory chmelové v roce 2012

Meteorologická stanice: *Brozany*

Datum	Průměrná teplota ve °C	Průměrná RV v %	Srážky v mm	Index PE počasí			
				Denní hodnoty-i	Pětidenní součty-I	Poč.dní s I>500	Poč.dní s I>420 hybridy
16.5.	9,80	75,10	0	39			
17.5.	8,40	63,80	0	21			
18.5.	9,60	67,50	0	20			
19.5.	14,40	66,90	0	27			
20.5.	18,50	65,80	0	29	137	0	0
21.5.	21,70	60,40	0	28	125	0	0
22.5.	21,70	71,80	5,6	197	301	0	0
23.5.	22,80	72,10	4,1	207	488	0	1
24.5.	20,80	65,81	0	170	631	1	1
25.5.	16,90	56,28	0	56	657	2	2
26.5.	16,40	63,87	0	41	670	3	3
27.5.	17,10	64,76	0	33	506	4	4
28.5.	17,60	64,76	0	27	326	4	4
29.5.	18,00	60,86	0	22	178	4	4
30.5.	17,60	59,39	0	18	140	4	4
31.5.	15,70	78,51	13,7	158	258	4	4
1.6.	13,90	80,40	7,4	138	363	4	4
2.6.	13,90	66,52	0	102	438	4	5
3.6.	13,00	84,01	3,3	132	548	5	5

Infekční tlak peronospory chmelové pro 1. postřik v roce 2012-ŽPČ Brozany.

Hodnoty indexu - I

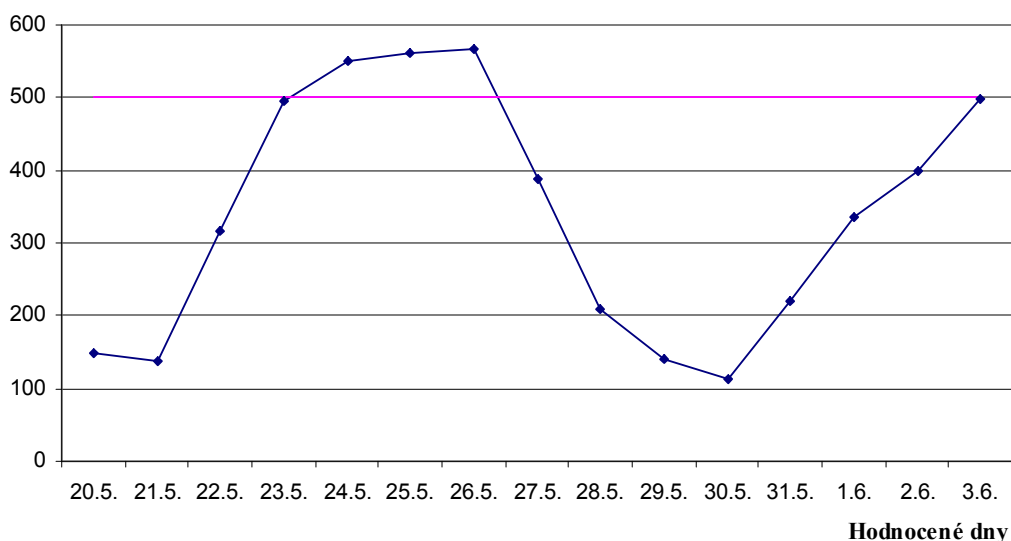

Meteorologická stanice: *Horní Počáply*

Datum	Průměrná teplota ve °C	Průměrná RV v %	Srážky v mm	Index PE počasí			
				Denní hodnoty-i	Pětidenní součty-I	Poč.dní s I>500	Poč.dní s I>420 hybridy
16.5.	10,40	73,67	0	41			
17.5.	9,20	62,89	0	24			
18.5.	10,30	66,89	0	22			
19.5.	16,10	66,12	0	31			
20.5.	20,00	64,56	0	32	149	0	0
21.5.	22,60	58,59	0	29	138	0	0
22.5.	22,00	72,56	8,1	204	318	0	0
23.5.	23,00	70,12	0	200	496	0	1
24.5.	21,20	64,56	0	86	551	1	1
25.5.	17,80	61,76	0	44	563	2	2
26.5.	17,80	62,41	0	33	567	3	3
27.5.	17,80	60,38	0	26	389	3	3
28.5.	18,00	56,71	0	21	209	3	3
29.5.	18,50	54,57	0	18	141	3	3
30.5.	18,70	49,66	0	15	112	3	3
31.5.	15,90	71,85	9,7	143	221	3	3
1.6.	14,00	78,28	13	140	335	3	3
2.6.	13,00	61,94	0	84	398	3	3
3.6.	13,30	75,36	2,3	117	497	3	4

Infekční tlak peronospory chmelové pro 1. postřik v roce 2012-ŽPČ Horní Pčáply.

Hodnoty indexu - I

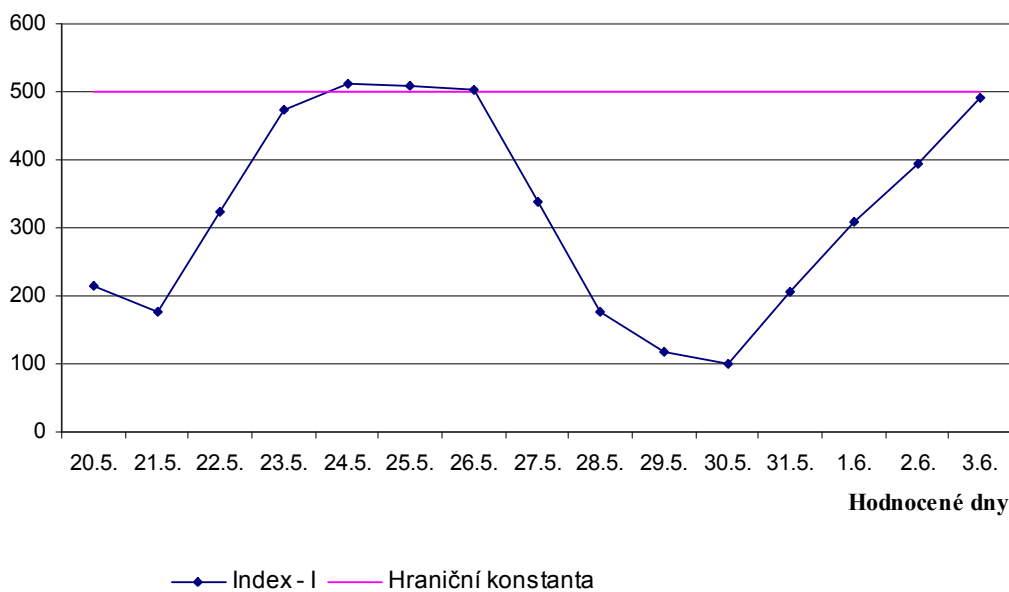
—♦— Index-I — Hraniční konstanta

Meteorologická stanice: *Kněžves*

Datum	Průměrná teplota ve °C	Průměrná RV v %	Srážky v mm	Index PE počasí			
				Denní hodnoty-i	Pětidenní součty-I	Poč.dní s I>500	Poč.dní s I>420 hybridy
16.5.	8,60	76,20	0,5	69			
17.5.	7,90	64,58	0	38			
18.5.	9,80	68,67	0	33			
19.5.	14,70	67,83	0	38			
20.5.	18,10	66,45	0	36	214	0	0
21.5.	19,90	62,13	0	31	175	0	0
22.5.	20,70	72,52	3,3	186	323	0	0
23.5.	21,10	70,42	0	182	472	0	1
24.5.	19,40	65,86	0	78	512	1	1
25.5.	15,70	56,89	0	34	510	2	2
26.5.	15,70	56,26	0	25	504	3	3
27.5.	16,60	55,28	0	21	339	3	3
28.5.	17,20	56,91	0	19	177	3	3
29.5.	17,50	62,79	0	19	118	3	3
30.5.	17,10	58,96	0	15	99	3	3
31.5.	16,90	64,67	3	131	205	3	3
1.6.	13,80	75,00	6,9	125	309	3	3
2.6.	12,90	72,76	0	105	394	3	3
3.6.	13,10	75,48	3,3	116	492	3	4

Infekční tlak peronospory
chmelové pro 1. postřik v roce 2012-ŽPČ Kněžves.

Hodnoty indexu - I

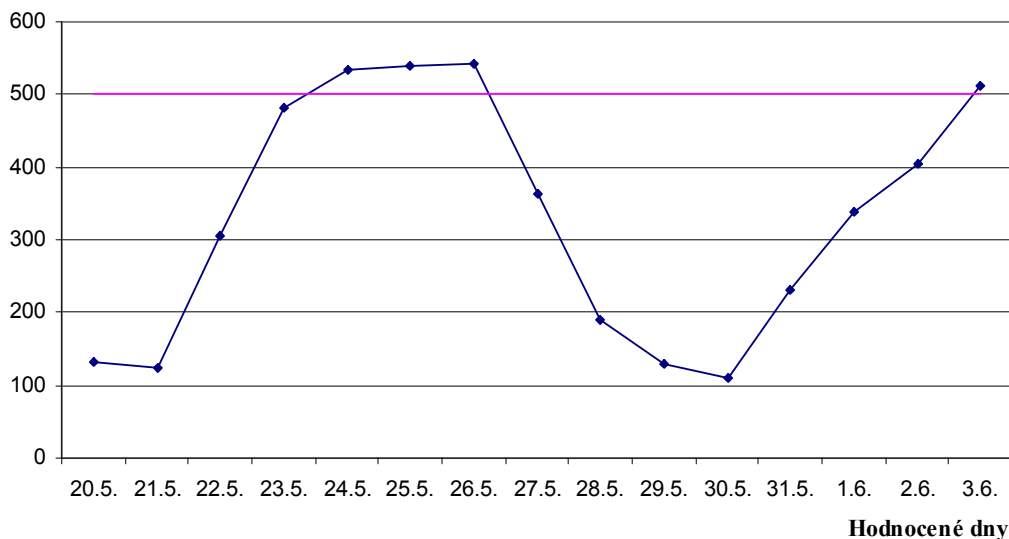

Meteorologická stanice: *Liběšice*

Datum	Průměrná teplota ve °C	Průměrná RV v %	Srážky v mm	Index PE počasí			
				Denní hodnoty-i	Pětidenní součty-I	Poč.dní s I>500	Poč.dní s I>420 hybridy
16.5.	9,40	74,67	0	37			
17.5.	8,20	63,89	0	20			
18.5.	9,40	65,84	0	19			
19.5.	14,80	65,96	0	27			
20.5.	19,40	64,75	0	31	133	0	0
21.5.	21,30	60,61	0	27	124	0	0
22.5.	21,60	73,79	8,6	203	307	0	0
23.5.	23,30	65,89	0	195	483	0	1
24.5.	19,70	65,50	0	79	534	1	1
25.5.	16,20	56,47	0	35	539	2	2
26.5.	17,00	61,39	0	31	542	3	3
27.5.	16,80	63,45	0	25	364	3	3
28.5.	16,80	63,89	0	21	191	3	3
29.5.	17,50	62,86	0	19	130	3	3
30.5.	16,60	62,42	0	15	110	3	3
31.5.	14,70	81,60	9,9	150	230	3	3
1.6.	12,90	83,80	6,9	134	339	3	3
2.6.	11,80	69,49	0	87	405	3	3
3.6.	12,60	83,59	1,8	125	511	4	4

Infekční tlak peronospory
chmelové pro 1. postřik v roce 2012-ŽPČ Liběšice.

Hodnoty indexu - I

—♦— Index-I — Hraniční konstanta